

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

Muvekita 4, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 93 00, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Broj:

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
CENTRA ZA UKLANJANJE MINA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2006. GODINU**

Sarajevo, maj 2007. godine

S A D R Ž A J

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	REVIZIJSKI IZVJEŠTAJ	4
1.	Uvod	4
2.	Osvrt na nalaze i preporuke revizije za 2005. godinu	4
3.	Nalazi revizije i preporuke za 2006. godinu	5
3.1.	Sistem internih kontrola	5
3.2.	Primjena Zakona o javnim nabavkama	5
3.3.	Popis sredstava i izvora sredstava za 2006. godinu	6
III	KORESPONDENCIJA	7
IV	REZIME	8

Prilog 1: Tabela izvršenja budžeta od 01.01. do 31.12.2006. godine.

Prilog 2: Komentar BHMACH-a na nacrt Izvještaja

Prilog 3: Odgovor ureda za reviziju na Komentar BHMACH-a na nacrt Izvještaja

I MIŠLJENJE REVIZORA

- a. Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja (za budžetska sredstva koja su realizirana preko ISFU sistema) na dan 31.12.2006. godine u Centru za uklanjanje mina Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BHMACH).
- b. Rukovodstvo BHMACH-a je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanju efikasnog sistema internih kontrola. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na temelju revizije koju smo izvršili.
- c. Zakonska utemeljenost revizije sadržana je u Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 12/06). Reviziju smo obavili u skladu sa revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija INTOSAI ("Službeni glasnik BiH", broj 5/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da su finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom zakonskom regulativom i primjenljivim računovodstvenim standardima i da predstavljaju tačan i istinit prikaz poslovanja. Revizija ocjenjuje i pouzdanost sistema internih kontrola kojima se osigurava primjena zakona i propisa, zaštita imovine, pouzdano izvještavanje i efikasno poslovanje.
- d. Revizija je, na temelju uzoraka, ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prigodom sastavljanja finansijskih izvještaja, ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prigodom sastavljanja finansijskih izvještaja, usaglašenost sa zakonima i propisima i ocjenu sistema internih kontrola. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za izražavanje našeg mišljenja.

Prema našem mišljenju, revidirani finansijski izvještaji (za budžetska sredstva), realno i objektivno prikazuju stanja u svim značajnijim aspektima finansijskog poslovanja u 2006. godini, osim za kvalifikacije efekata koje ima stavka:

- **Popis sredstava i izvora sredstava (poglavlje 3.3. ovog Izvještaja).**

Sarajevo, 10.05.2007. godine

II REVIZIJSKI IZVJEŠTAJ

1. Uvod

BHMAC je stručna služba Komisije za deminiranje BiH koji je formiran nakon usvajanja Zakona o deminiranju BiH u februaru 2002. godine, i kojim je stvoren pravni okvir za provođenje protivminskih akcija.

Finansiranje BHMAC-a u 2006. godini je vršeno iz više izvora. Ukupno utrošena sredstva za finansiranje BHMAC-a u toku 2006. godine iznose 5.880.238,00 KM (podaci preuzeti iz pomoćnih evidencija BHMAC-a). Struktura ostvarenih rashoda je 1.321.837,46 KM iz donacija koja su realizirana putem UNDP (ova sredstva nisu bila predmet naše revizije) i 4.558.400,53 KM iz budžeta (od ovoga iznosa 24.440,00 KM je realizirano putem ISFU-a) i bila su predmet naše revizije.

2. Osvrt na nalaze i preporuke revizije za 2005. godinu

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja BHMAC za 2005. godinu o čemu je sastavljen Izvještaj, kao i prethodnu fazu revizije za 2006. godinu. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti opisane u Izvještaju i BHMAC je sugerisano da ih razmotri, te da poduzme određene aktivnosti na otklanjanju istih kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljnjem poslovanju.

BHMAC je u propisanom roku od 60 dana, u skladu sa odredbama člana 16. stavak 3. Zakona o reviziji institucija BiH, dostavila Odgovor o preduzetim aktivnostima radi prevazilaženja slabosti i nepravilnosti koje su identificirane u revizijskom izvještaju za 2005. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije, dane u navedenom Izvještaju i danim preporukama u prethodnoj reviziji, kao i uvidom u realizirane aktivnosti koje su navedene u Odgovoru o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja nepravilnosti koje su identificirane u revizijskom izvještaju za 2005. godinu utvrdili smo koje su preporuke i sugestije realizirane, koje su u toku realizacije, a koje nisu poštavane iz revizijskog Izvještaja za 2005. godinu.

Realizirane preporuke:

- Izvršena su određena unapređenja u računovodstvenom sistemu BHMAC;

Aktivnosti koje su u toku:

- Uočena su određena poboljšanja kod primjene Zakona o javnim nabavkama u toku 2006. godine;

Nerealizirane preporuke:

- Način na koji je izvršen popisa sredstava i izvora sredstava sa 31.12.2006. godine nije zadovoljavajući, niti osigurava pouzdan temelj za sačinjavanje tačnih godišnjih finansijskih izvještaja (u prvom redu mislimo na Bilansu stanja)

3. Nalazi revizije i preporuke za 2006. godinu

3.1. Sistem internih kontrola

Revizija je utvrdila određene nepravilnosti i nedostatke u postojećem sistemu internih kontrola, a koji se prije svega odnose na sljedeće: slabosti koje su uočene tokom izvršenog popisa sredstava i izvora sredstava, određenim propustima u izvršenim procedurama nabava, realizaciji značajnijih troškova poslovanja itd. Rukovodstvo BHMACH-a bi trebalo ubuduće posvetiti veću pažnju uspostavi kvalitetnog sistema internih kontrola u svim procesima poslovanja.

Troškovi reprezentacije regulirani su internom "Odlukom o visini sredstava za reprezentaciju i naknadi troškova za reprezentaciju" za 2006. godinu, kojom se utvrđuje mjesečni iznos sredstava za reprezentaciju u visini od 1.500,00 KM od čega se iznos od 750,00 KM koristi za nadoknadu troškova reprezentacije uposlenicima BHMACH-a koji imaju pravo na spomenute troškove, a preostali iznos od 750,00 KM za potrebe održavanja sastanaka, radionica, itd. Revizijom troškova reprezentacije uočeno je kako, u određenom broju slučajeva, troškovi reprezentacije nisu u skladu sa spomenutom internom Odlukom, odnosno javljaju se određena prekoračenja u odnosu na utvrđeni mjesečni iznos sredstava za nadoknadu troškova reprezentacije zaposlenicima BHMACH-a koji imaju pravo na spomenute troškove, kao i u odnosu na utvrđeni mjesečni iznos sredstava za potrebe održavanja sastanaka, radionica, itd.

Evidencija putnih naloga koja se nalazi u sjedištu nije sveobuhvatna, tj. ne sadrži izdate putne naloge i za regionalne urede. Evidencije koje su nam date na uvid (BHMACH i Ured Sarajevo nisu potpune i ne osiguravaju sve podatke o putnim nalogima (iznos akontacije, troškova po putnom nalogu, koji nalozi su pravdani tj. dati na knjiženi i sl.). Također smo ustanovili kako kod izdavanja putnih naloga ima određenih grešaka (u knjizi evidencije su upisani različiti brojevi naloga, zamijenjena imena na nalogima i u evidenciji i sl.).

Tokom većeg dijela godine evidencija utroška goriva nije osiguravala podatke o prosječnoj količini goriva. Naime, u pregledu koji se vodio u odjeljenju logistike postojali su podaci o pređenim kilometrima i količini potrošenog goriva, bez podataka o prosječnoj potrošnji po svakom automobilu. Ovaj zbirni pregled se sačinjavao na temelju pregleda iz organizacijskih jedinica i dostavljenih naloga za vozila na kojima je upisana količina goriva i kilometraža, bez prosječne potrošnje goriva. Uočena su određena poboljšanja u evidenciji utroška pred kraj godine koja svakako treba nastaviti i unaprijediti kako bi se postigao sveobuhvatan nadzor nad upotrebom automobila.

Ured za reviziju je mišljenja kako dobro organiziran sistem internih kontrola može pomoći rukovodstvu BHMACH u postizanju njegovih ciljeva, osiguranju sačinjavanja pouzdanih finansijskih izvještaja, i može pomoći da poslovanje bude u cijelosti usaglašeno sa zakonima i regulativama.

3.2. Primjena Zakona o javnim nabavkama ¹

Ustanovljeno je kako sistem internih kontrola kod procesa nabavki, još uvijek, nije uspostavljen na način da je osiguran nadzor i kontrola u svim fazama procesa nabavke, od samog planiranja nabavki do praćenja izvršenja zaključenih ugovora, odnosno tako da je

¹ Revidirane nabavke koje su realizirane iz budžetskih sredstava

osigurano potpuno poštivanje odredbi zakona i podzakonskih akata koji reguliraju proces nabavke.

Uočeni nedostaci i propusti kod izvršenih nabavki u skladu sa Zakonu o javnim nabavkama:

- Sistem internih kontrola koji osigurava proceduru izbora najpovoljnijeg dobavljača u skladu sa Zakonu o javnim nabavkama nije zadovoljavajući, te je nužno isti dograditi i dosljedno primjenjivati;
- Kod nabave vozila je izvršen izbor najpovoljnijeg ponuđača nakon šta je utvrđeno da od tri ponude jedna ne zadovoljava uvjete iz javnog oglasa. Dvije preostale ponude, po našem mišljenju, ne osiguravaju stvarnu konkurenciju za izbor dobavljača (napominjemo da postoji mišljenje Pravobranilaštva na zaključenje ugovora).

Ured za reviziju sugerše rukovodstvu BHMAC-a analiziranje svih propusta koji su učinjeni prilikom provođenja procedura u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, te ubuduće dosljednu primjenu zakonskih procedura kada su u pitanju nabavke roba, usluga i kapitalnih sredstava, bez obzira iz kojih se izvora vrši nabavka.

3.3. Popis sredstava i izvora sredstava za 2006. godinu

Analizom izvještaja o popisu sredstava i izvora sredstava ² za 2006. godinu i uvidom u dokumentaciju o provedenom popisu, Ured za reviziju je ponovo utvrdio kako popis nije u cijelosti u skladu sa računovodstvenim propisima, te kako nije u potpunosti obuhvatio stanja imovine i obaveza BHMAC-a sa 31. decembra 2006.godine. Ovdje želimo upozoriti na nepravilnosti i propuste koji su učinjeni u toku popisa, i iskazati rezervu za efekte koje navedene nepravilnosti imaju na finansijske izvještaje:

Revidirajući izvršeni popis sredstava i izvora sredstava za 2006. godinu, utvrdili smo ponovno određene nedostatke i propuste na koje želimo skrenuti pažnju rukovodstvu BHMAC-a, kako slijedi:

- Nisu u cijelosti izvršene sve odgovarajuće pripreme kako u računovodstvu tako i na terenu za rad popisnih komisija, što je jedan od temeljnih uvjeta za izvršenja kvalitetnog popisa sredstava;
- Centralna popisna komisija je tokom fizičkog popisa, kao i iz popisnih lista ostalih komisija utvrdila kako se tokom rada pojavilo niz propusta i nepravilnosti iz ranijih razdoblja, te se nije moglo utvrditi stvarno stanje trajnih i potrošnih sredstava, šta je stvarni cilj popisa imovine;
- Nije izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim;
- Baza podataka stalnih sredstava nije ažurna i uredna;
- Prigodom popisa uočena su sredstava kojih nema na popisnim listama, a u stvarnosti ih ima (problem premještanja sredstava bez prateće dokumentacije)
- Nisu tačno utvrđeni stvarni viškovi sredstava koji su iskazani u pojedinačnim izvještajima komisija;
- Na inventurnim listama iz baze podataka, komisije su utvrdile kako se na listama nalazi znatan broj sitnog inventara;
- Nije utvrđeno šta predstavlja stvarni manjak i koji su uzroci manjka, niti su donesene odluke o načinu knjiženja istog;
- Popis sredstava i izvora sredstava nije u cijelosti završen, te je donesena Odluka o vanrednom popisu;

² Svrha popisa jeste da se na osnovu stvarnog stanja uskladi knjigovodstveno stanje sredstava i njihovih izvora, knjiženjem razlika, odnosno viškova i manjkova i tako osiguraju realni podaci u računovodstvenim iskazima godišnjeg obračuna. Popis doprinosi da u godišnjim finansijskim izvještajima bude iskazan istinit i fer pregled sredstava, obaveza i potraživanja pod uvjetom da se isti uradi u skladu sa propisima, što po mišljenju Ureda za reviziju nije bio slučaj sa izvršenim popisom za 2006. godinu u BHMAC.

Uočili smo kako je izražen problem sa sredstvima koja su rashodovana, a koja se fizički nalaze u BHMACH-u i kao takva predstavljaju samo balast. Sugeriramo rukovodstvu BHMACH-a da nastavi započeti proces rashodovanja sredstava u skladu sa donesenim odlukama i zakonskoj legislativi.

Imajući u vidu specifičnosti BHMACH-a, njegovu organizacijsku strukturu i činjenicu kako BHMACH u vlasništvu ima veliki broj stalnih sredstava, može se utvrditi kako još uvijek nisu zanemarive posljedice nerazriješenih početnih stanja iz ranijih godina koje su imale utjecaja na iskazane podatke o stalnim sredstvima u popisnim listama BHMACH-a.

Ured za reviziju sugerirše rukovodstvu BHMACH, u šta kraćem roku, poduzimanje aktivnosti koje bi se u ovom trenutku ogledale u nabavi odgovarajućeg software-a za evidentiranje stalnih sredstava i obračun amortizacije, te angažiranju određenog broja stručnih zaposlenika. Ovdje je također prihvatljiva i varijanta da imenovane komisije nastave raditi započeti posao na rješavanju neusuglašenih početnih stanja i eliminiranju njihovih implikacija na sva sljedeća početna stanja. Također, sugeriramo i identificiranje sitnog inventara u popisnim listama i njegovo preknjižavanje sa stalnih sredstava na sitan inventar.

Tuđa stalna sredstva koja su na korištenju u BHMACH-u, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, potrebno je popisivati, a njihove popisne liste dostavljati vlasnicima na potvrđivanje.

Stalna sredstva za koja je donesena odluka o rashodovanju i koja su na osnovu istih isknižena iz evidencije, potrebno je do fizičkog uništenja iskazivati na imovini van upotrebe, ili ih odmah po donošenju odluke fizički ukloniti iz prostora koji koristi BHMACH (prodati, pokloniti ili u skladu sa propisima uništiti).

III KORESPONDENCIJA

BHMACH-u je uručen nacrt Izvještaja o reviziji za 2006. godinu, na razmatranje i dostavljanje komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, BHMACH je dostavio svoje komentare na nacrt Izvještaja.

Po našoj procjeni, BHMACH nije dostavio nove dokaze i činjenice koje bi utjecale na izmjenu nalaza sadržanih u nacrtu Izvještaja.

U prilogu Izvještaja dostavljamo vam Komentar BHMACH-a na nacrt Izvještaja i Odgovor Ureda za reviziju.

IV REZIME

Ured za reviziju je izvršio reviziju finansijskog poslovanja BHMACH u skladu sa Zakonom o reviziji i INTOSAI standardima, uvažavajući opće uvjete okruženja u kojem je egzistirao BHMACH.

Revidiranjem poslovanja u 2006. godini ponovno smo utvrdili brojne nedostatke i propuste, te smo na temelju istih dali određene sugestije i preporuke u cilju unapređenja poslovanja BHMACH koje se odnose na:

- nedostatke koji govore o slabostima sistema internih kontrola (vidjeti tačku 3.1.);
- nedostatke u provođenju procedura nabavki koje su regulirane Zakonom o javnim nabavkama (vidjeti tačku 3.2.);
- nedostatke i propuste prilikom provođenja popisa sredstava i izvora sredstava (vidjeti tačku 3.3.);

**ZAMJENIK GLAVNOG
REVIZORA**

mr. Dragan Kulina

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego